

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

04 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir și Nicolaev Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Spataru Constantin, de către avocatul acestuia, Beruceașvili Andrei, și de către partea vătămată Țârdea Valentin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 februarie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Spataru Constantin Arcadie, născut la 04 mai 1987, originar și domiciliat s. Bădiceni, r-ul Soroca;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 10.07.2013-05.12.2013 (prima instanță)
2. 03.01.2014 -26.02.2014 (instanța de apel)
3. 06.05.2014–04.06.2014 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 05 decembrie 2013, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Spataru Constantin pe învinuirea în baza art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Tot prin aceeași sentință, Spataru Constantin a fost liberat de răspunderea penală în baza art. 328 alin. (1) Cod penal și conform art. 55 Cod penal tras la răspundere contravențională, cu aplicarea amenzii în mărime de 100 unități convenționale, ceea ce constituie 2000 lei.

În baza art. 332 alin. (1), art. 391 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Spataru Constantin intentat în baza art. 328 alin. (1) Cod penal a fost încetat.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat, că Bodiou Mihail la 02 octombrie 2011, în jurul orelor 20:00, împreună cu colaboratorul de poliție Spataru Constantin, fără consimțământul proprietarului Țârdea Valentin, ilegal au pătruns în domiciliul lui Țârdea Valentin, situat în s. Bădiceni, r-u1 Soroca, unde au efectuat percheziție ilegală a mijlocului de transport, garajului și anexelor din gospodărie.

Spataru Constantin, deținând, în baza ordinului MAI nr. 64 EF din 17 septembrie 2010 funcția de șef de post, ofițer operativ de sector al secției de poliție Dărcăuți, având gradul special de locotenent de poliție fiind în virtutea prevederilor art. 123 Cod penal, persoană cu funcție de răspundere, contrar prevederilor art. 8 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, la care Republica Moldova a aderat la 12.09.1991, art. 29 din Constituția Republicii Moldova, precum și atribuțiile funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, care îi obligau să nu admită ingerințe în viața privată și intimă a persoanei, decât în condițiile legii, a comis infracțiuni în următoarele circumstanțe:

Spataru Constantin, la data de 02 octombrie 2011, în jurul orelor 20:00, împreună cu cet. Bodiou Mihail, cu scopul de a depista presupusul furt de mere, cu folosirea situației de serviciu, au pătruns, ilegal, în domiciliul cetățeanului Țârdea Valentin, situat în s. Bădiceni, r-1 Soroca, unde, aplicând forța fizică, l-a îmbrâncit pe proprietarul Țârdea Valentin, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legale nr. 27 „A,, din 04.02.2013, vătămări corporale neînsemnate, iar, ulterior, refuzând să părăsească domiciliul, împreună cu cetățeanul Bodiou Mihail au efectuat percheziția ilegală a mijlocului de transport, garajului și anexelor din gospodărie.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Bodiou Mihail, hotărîrea în privința căruia, cu recurs ordinar, nu se contestă.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie încetat procesul penal pe învinuirea în baza art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal din motivul împăcării părților și tot inculpatul Spataru Constantin să fie condamnat în baza art. 166/1 alin. (1) Cod penal, art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal (red. veche) la amendă în mărime de 750 unități convenționale, ceea ce constituie 15000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții în organele MAI pe un termen de 5 ani, pe motiv,

că la aplicarea pedepsei, prima instanță era obligată să verifice concurența normelor penale și anume celor prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal și art. 166/1 alin. (1) Cod penal (red. 08.11.2012), deoarece în norma nouă este stabilită pedeapsa alternativă mai ușoară decât pedeapsa principală, menținându-se totodată celelalte pedepse - principală și complementară din norma veche. Consideră, că instanța de fond eronat și nejustificat a aplicat prevederile art. 55 Cod penal, deoarece Spataru Constantin a comis două infracțiuni și anume: cea prevăzută de art. 179 alin. (3) lit. a) Cod penal și art. 166/1 alin. (1) Cod penal (art. 328 al. (2) lit. a) Cod penal (redacția veche) și, astfel, norma art. 55 Cod penal, explicit redă condițiile, în care poate fi aplicată prezenta prevedere.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 februarie 2014 a fost admis apelul procurorului, casată sentința Judecătorei Soroca din 05 decembrie 2013, rejudecată cauza, și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Spataru Constantin a fost condamnat în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal (red. 18.12.2008) la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții în organele MAI pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

În rest, sentința a fost menținută.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că deoarece art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal (red. 18.12.2008), în baza căruia a fost condamnat Spataru C., face parte din categoria celor grave, nu sunt aplicabile prevederile art. 55 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat greșită concluzia instanței de fond, precum că acțiunile inculpatului urmau a fi reîncadrate din prevederile art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal în cele ale art. 328 alin. (1) Cod penal, deoarece ținându-se cont de modificările operate în Codul penal prin Legea nr. 252 din 08.11.2012 și în conformitate cu art. 8, 10 Cod penal, încadrarea acțiunilor acestuia urmau a fi menținute în baza art. 328 alin.(2) lit. a) Cod penal (red. 18.12.2008).

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Spataru Constantin, prin care, fără a se invoca vreun temei prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală, contestându-se vinovăția, s-a

solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că nu a comis infracțiunile incriminate, nu a intrat în ograda părții vătămate.

5.1. În recursul ordinar declarat de avocatul Beruceașvili Andrei în numele inculpatului Spataru Constantin, semnat de ambii, indicându-se temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, s-a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, invocându-se următoarele:

- prima instanță corect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, în conformitate cu modificările survenite în Codul penal prin Legea nr. 252 din 08.11.2012;

- instanța de apel greșit a ajuns la concluzia, că instanța de fond eronat a aplicat prevederile art. 55 Cod penal în privința lui Spataru C., deoarece infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal,, în baza căreia a fost condamnat ultimul, Cod penal face parte din categoria celor mai puțin grave.

5.2. Partea vătămată Țârdea Valentin, în recursul ordinar declarat a solicitat casarea hotărârilor judecătorești, cu dispunerea rejudecării cauzei, întrucât Spataru C. nu a intrat la el în gospodărie, acesta a venit ulterior, după ce Bodiș M. a intrat în gospodăria sa, invocând că Țârdea V. i-a furat merele, verificându-i și automobilul, apoi au plecat. Plîngerea depusă a fost scrisă, fiind dictată de către colaboratorii de poliție și nu corespunde realității.

6. Examinînd argumentele recursurilor în raport cu actele cauzei, Colegiul penal consideră, că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri ordinare la 28 martie 2014, 15 aprilie 2014, împotriva deciziei instanței de apel din 26 februarie 2014, pronunțată în ședința publică pe 19 martie 2014, în termen.

Instanța de recurs ordinar verifică legalitatea hotărârilor atacate în limitele motivelor invocate de recurent în baza temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, iar dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor nu constituie o eroare de drept și nu poate servi drept temei pentru casarea hotărârii legal adoptate de către instanțele judecătorești.

Din conținutul recursului rezultă, că avocatul Beruceașvili Andrei indică temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii – temeiuri care nu și-au găsit confirmarea în speța dată.

Colegiul constată, că lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă că decizia adoptată cuprinde toate motivele pe care se întemeiază soluția. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Totodată, Colegiul penal menționează, că sub aspectul situației „neîntrunire a elementelor infracțiunii” se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

În opinia Colegiului penal, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinenței și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atât și ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția lui Spataru Constantin privind săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, să fie întemeiată și legală.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal constată, că instanța de apel just a reținut faptul, că într-adevăr, prin Legea nr. 252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, a fost abrogată litera a) a alin. (2) al art. 328 Cod penal, fiind totodată modificate și completate un șir de acte legislative, avînd ca scop intensificarea activității și ridicarea eficienței în combaterea torturii, printre ele și Codul penal al Republicii Moldova.

Tot prin această Lege a fost introdus art. 166/1 Cod penal - tortura, tratamentul inuman sau degradant.

De asemenea, alin. (2) al art. 123 Cod penal a fost modificat cu următorul cuprins (2) *“Prin persoană publică se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public”*.

În acest sens, fapta de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu de către un polițist, precum este în speța dată, după modificările operate în Codul penal prin Legea nr. 252 nu a fost dezincriminată, în continuare fiind pasibile de pedeapsă penală faptele prejudiciabile, comise de către un colaborator de poliție, în baza art. 166/1 Cod penal.

La modificarea Legii penale s-a ținut cont, că Codul penal al Republicii Moldova, conține un șir de prevederi aplicabile persoanelor cu funcții de răspundere, acuzați că ar fi recurs la tortură sau maltratare. Astfel art. 328 Cod penal, care incrimina în alin. (2) abuzul de putere, inclusiv lit.a) violența avea prevederi, care se suprapun cu infracțiunea de tortură, în special calificările din art. 328 sunt considerate drept constituente ale *lex specialis* ale art. 309/1 Cod penal.

Astfel, fapta de *„exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu”* comisă, în cazul dat, de către colaboratorul de poliție Spataru C., după modificările operate în Codul penal prin Legea nr.252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, nu a fost dezincriminată, faptele prejudiciabile comise de către colaboratorii de poliție fiind în continuare pasibile de pedeapsă penală în baza art. 166/1 Cod penal. Prin urmare, indicele calificativ a excesului de putere -*„acțiuni însoțite de aplicarea violenței”*, prevăzute la art.328 alin.(2) lit.a) Cod penal în redacția veche, se regăsesc la alin.(1) și (3) art. 166/1 Cod penal, în vigoare la momentul examinării în instanța de fond, însă prevederile acestui articol nu sînt aplicabile în speță, deoarece contravin prevederilor art. 10 alin.(1) Cod penal.

Ținînd cont de cele expuse mai sus, instanța de apel corect a considerat greșită concluzia instanței de fond precum că acțiunile inculpatului

urmează a fi reîncadrate din prevederile art.328 alin.(2)lit. a) în cele ale art.328 alin.(1) Cod penal, întrucît potrivit art.8 Cod penal, caracterul infrațional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvîrșirii faptei. Art. 10 alin.(1) Cod penal stipulează că „Legea penală, care înlătură caracterul infrațional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvîrșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. (2) Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv”.

Prin urmare, pornind de la faptul că Legea nr.252 din 08.11.2012 nu conține careva prevederi, care ar înlătura caracterul infrațional al faptei, care ar ușura pedeapsa ori în alt mod ar ameliora situația persoanei care a comis infracțiunea, aceasta nu are efect retroactiv și acțiunile subiecților infracțiunilor care cad sub incidența legii în cauză, urmează a fi calificate, ținînd cont de prevederile art.8 Cod penal, în baza legii penale în vigoare la dată săvîrșirii infracțiunii.

În această ordine de idei, instanța just a reținut, că sancțiunea art.328 alin.(2) lit.a) Cod penal (red.18.12.2008) prevede pedeapsa închisorii de la 2 la 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar sancțiunea art. 166/1 alin.(1) Cod penal (red.2012), în care ar urma reîncadrarea faptelor, comise de inculpat, după cum a solicitat apelantul în cererea de apel, prevede pedeapsa principală a închisorii de la 2 la 6 ani sau cu amendă în mărime de la 800 la 1000 de unități convenționale în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani.

În conformitate cu cele expuse supra, Colegiul penal enunță, că instanța de apel corect a dat o încadrare juridică a acțiunilor inculpatului Spataru Constantin în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal (red.18.12.2008).

Neîntemeiat instanța de recurs ordinar consideră și argumentul apărării, precum că instanța de apel greșit a ajuns la concluzia, că instanța

de fond eronat a aplicat prevederile art. 55 Cod penal în privința lui Spataru C., deoarece infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal, în baza căreia a fost condamnat ultimul, conform art. 16 Cod penal face parte din categoria celor mai puțin grave. În acest sens, se menționează, că infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, în baza căreia au fost recalificate acțiunile inculpatului Spataru C. de către instanța de apel, potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria celor grave, circumstanță, care în conformitate cu prevederile art. 55 Cod penal, nu poate libera de răspundere penală persoana, cu tragerea acesteia la răspundere contravențională.

De asemenea, Colegiul reține că în recursul declarat de către inculpatul Spataru C. este criticată aprecierea de către instanța de apel a probelor administrate pe caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs. Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor când instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

În altă ordine de idei, Colegiul penal enunță, că cauza dată a fost examinată în procedura prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, astfel inculpatul Scutaru C. a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prin urmare, prima instanță și instanța de apel verificând în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364/1 alin. (1), (4) Cod de procedură penală, nu au putut reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică, decât cea reținută în rechizitoriu.

Deasemenea, Colegiul penal menționează că instanța de apel just i-a aplicat inculpatului Spataru C. o pedeapsa în limita sancțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, totodată ținându-se cont și de prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei cu închisoarea, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime

din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindui-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei.

Potrivit art. 90 Cod penal, la stabilirea pedepsei închisorii pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, dacă va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel just a conchis că corectarea și reeducarea inculpatului poate fi obținută prin dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii.

Referitor la argumentul invocat de către partea vătămată, precum plîngerea depusă a fost scrisă, fiind dictată de către colaboratorii de poliție și nu corespunde realității, instanța de apel îl consideră declarativ, deoarece pe parcursul examinării cauzei partea vătămată nu a invocat acest temei, iar această declarație nu a fost confirmată prin careva probe. Mai mult, fiind interogat în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe, partea vătămată a indicat că s-a împăcat cu inculpatul Spataru C. și nu are careva pretenții față de acesta, nicidecum faptul că conținutul plîngerii a fost scris sub dictarea colaboratorilor de poliție.

Nu poate fi reținut nici argumentul părții vătămate, precum că Spataru C. nici nu a intrat în ograda acestuia, respectiv nu a participat împreună cu Bodiu M. la efectuarea percheziției ilegale la domiciliul acestuia, din motiv că vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate este dovedită prin cumulul de probe nominalizate în hotărîrea instanței de apel, iar argumentul părții vătămate este apreciat de către instanța de recurs drept o modalitate de a-l libera de răspundere penală pe Spataru C.

Prin urmare, recursurile ordinare declarate de către inculpatul Spataru Constantin, de către avocatul acestuia, Beruceașvili Andrei, și de către partea vătămată Țârdea Valentin, sunt vădit neîntemeiate și urmează a fi declarate inadmisibile.

10. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Spataru Constantin, de către avocatul acestuia, Beruceaşvili Andrei, și de către partea vătămată Țirdea Valentin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 februarie 2014, în cauza penală privindu-l pe **Spataru Constantin Arcadie**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 02 iulie 2014.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie